

Ölməz məhəbbət

Biz hələ məktəbdə oxuduğumuz illərdə "Leyli və Məcnun," "Əsli və Kərəm," "Xosrov və Şirin" və bu kimi bir çox məşhur əsərlərdə məhəbbətin ölməzliyi, aliliyi və onun ən yüksək zirvələr fəth etməsi haqqında daim oxumuşuq, öyrənmişik. Məhəbbətin insan qəlbinin ən dəyərlisi, gözəl, şirin və gizli bir hissi olduğunu da bilirik. Bu hissə mənsub olan insan sevir, sevilir, düşünür və hər şeydə nə isə bir gözəllik, bir dəyər, bir sevgi tapır. Mən həyat yoldaşlarını vaxtsız itirən, saçlarının birini ağ, o birini qara hörərək öz həyat yoldaşlarına sadıq olaraq min bir əziyyətlə övladlar böyüdən bir çox gəlinlər tanıyıram.

Amma bilmirəm nə üçünə həmişə mənə elə gəlirdi ki, məhəbbət uğrunda özünə qəsd etmək, onsuz yaşamağın mümkün olmaması yalnız dastanlarda, rəvayətlərdə, əfsanələrdə olur. Bəzən isə belə söhbətlər olan yerdən kənar dayanaraq belə şeylərin yalnız nağıllarda olduğu barədə cavan qızlarla bir neçə dəfə mübahisələr də aparmışam.

Düzdür, Azərbaycan qadınlarının Azərbaycan xalqına məxsus sadıqlığı hər zaman ön planda olubsa da, məhəbbət uğrunda ölümün yalnız əfsanə olduğunu düşünmüşəm. Amma İlham və Fərizə həkayəti mənim bütün bu fikirlərimi alt-üst etdi. Sən demə məhəbbətin əzmi, iradəsi o qədər uca, o qədər əlçatmazdır ki, hətta ölüm də bu müqəddəs hissənin adına, ünvanına bir xələl gətirə bilmirmiş. Əksinə bu ölüm Azərbaycan qadınının, Azərbaycan qızının sadıqlığını, sədaqətini bir daha bütün dünyaya sübut etdi.

Bəli, 20 Yanvar faciəsi bir çox ailələr kimi İlhamgilin ailəsinə də böyük bir fəlakət gətirdi. Bu ailənin faciəsi isə daha böyük, daha acı, daha kədərli oldu.

Həmin gecə İlham şəhid oldu. Fərizə isə bu faciənin ağırlığına dözməyib özünə qəsd etdi. Dastanlarda, əfsanələrdə oxuduğumuz ölməz məhəbbət dastanlarının canlı şahidlərinə çevirdi bizləri İlham ilə Fəri-

zənin bu nakam məhəbbətləri. "Şəhidlər Xiyabanı"nın ilk sakinlərinəndən oldular, bu qoşa cavanlar.

Fərizə yaşasaydı bir şəhid ailəsi olaraq xalqının, millətinin daim hörmət və məhəbbətini qazanacaqdı. Gələcəkdə dünyaya gətirəcək övladının atasının adına layiq bir övlad kimi yetişməsi üçün var-qüvvəsi ilə çalışacaqdı. Bunlar hamısı İlhamsız olacaqdı. Fərizə isə İlhamsız həyatı qəbul edə bilmədi. Onun sonsuz məhəbbəti, saf hissi İlhamsız həyatda heç nəyin mənasını olmayacağıni bildirdi Fərizəyə və o bu addımı atmaqla Azərbaycan tarixində yeni bir ölməz "Məhəbbət dastanı"nın canlı şahidlərinə çevirdi bizləri.

1989-cu ilin 30 iyununda İlham ilə Fərizə ailə qurarkən heç ağullarına belə gətirməzdilər ki, onların bu toy günləri Azərbaycan xalqının ən sevimli bayramlarından biri-sevgililər günü kimi qeyd olunacaq. Bu günün tarixini isə hamı çox gözəl bilir-yaşlı nəsililər də, gənc nəsililər də.

Həmin gün bütün sevənlər bir-birini bu əziz günün münasibəti ilə təbrik edir, bir-birinə ən gözəl hədiyyələri bağışlayır, bir-birlərinə sadıq olmağa and içirlər. Bax, İlham və Fərizənin bu cür böyük, sonsuz məhəbbəti bu gözəl, unudulmaz bayramı bəxş etdi Azərbaycan xalqına, bu məhəbbət nakam olsa belə!

"Şəhidlər Xiyabanı"na gələn insanlarımız, xüsusilə də gənc oğlan və qızlarımız şəhidlərin məzarları

üzünə gül qoyarkən İlham kimi mərd, qorxmaz, cəsur olmağa and içirlərsə, qızlarımız isə Fərizə kimi sədaqətli, etibarlı, sədiq olmağa and içirlər. Bax, İlham ilə Fərizənin ölməz məhəbbət hekayəsi bu yolu göstərdi bizim indiki cavanlarımıza.

Artıq bu illərdən iyirmi il keçsə də bu tarix qocalmır, yaddan çıxmır. Əksinə yeniləşir, daha çox diqqət mərkəzinə çevrilir. İnsanlar tez-tez "Şəhidlər Xiyabanı"nı ziyarət edirlər, öz övladlarına bu tarix barəsində çoxlu söhbətlər edir, onları bu ruhda tərbiyə edirlər.

Atalar öz oğullarına İlham və digər şəhidlərin cəsurluqları, mərdlikləri barəsində, analar isə öz qızlarına Fərizənin etibarı, sədaqəti barədə söhbətlər açırlar. Hətta mən qızların Fərizənin bu saf məhəbbətinə böyük hörmət və məhəbbətlə baxdıqlarımın da şahidi olmuşam.

Artıq 20 Yanvar faciəsindən 20 il keçir. Hətta bu tarixdən uzun əsrlər keçsə belə, bu tarix o qədər müqəddəs, o qədər əvəzsiz, o qədər unudulmaz bir tarixdir ki, nə qədər çox vaxt keçirsə də, o qədər çox xatırlanır, o qədər çox anılır.

Fərizə və İlhamın məhəbbəti isə Azərbaycan tarixində ölməz, unudulmaz və daimi bir məhəbbət dastanını yazdı. Uzun illər, əsrlər keçsə belə bu dastan hər bir gənc üçün ömüyə çevriləcək.

Hər bir gənc İlham qəhrəmanlığından və Fərizə etibarından özü üçün bir nümunə, bir dəyər götürəcək. Gənc oğlanlarımız İlham kimi cəsur, mərd olmağa çalışacaq, qızlarımız isə Fərizə etibarı, Fərizə sədiqliyini özündə tapmağa çalışacaqlar.

Bax bu yolu göstərdi bizim gənclərə onların sonsuz, uca məhəbbətləri. İllər, əsrlər keçsə belə bu məhəbbət öz əbədiyyətini, öz toravətini, öz müqəddəsliyini qoruyub saxlayacaq!

● Məryəm ƏLİYEVA

Qərənfil! Ey güllərin tacı, gözəl çiçəyim. Qərənfil, ey məsumluğun, incəliyin tərənnümü. Sən həmişə evlərin bəzəyi, qəlblərin ümidi olmusan. Sən həmişə sevənlərin ən gözəl hədiyyəsi olmusan. İlk görüşün çıxan cəngavər oğullarımız sənin adını daim uca tutaraq, səni ən qiymətli hədiyyə kimi öz sevgililərinə bağışlayaraq onları sevindirirdilər.

Nazlı gözəllərimiz isə bu çiçəkləri böyük məhəbbətlə qonuyar, nazını çəkər, sənin solmağını istəməzdilər. Sənə daim qayğı və məhəbbətlə yanaşdılar. Çünki sən onların böyük sevgilərinin ilk hədiyyəsi, ilk müjəssisi idin. Səninə daim şeirlər qoşulur, nəğmələr yazılırdı. Sən neçə-neçə şeirlərin bəzəyi, nəğmələrin ahəngi idin.

Gənc analar səni çox sevdikləri üçün öz körpə qızlarına sənin adını verər və bununla da - yeni qızlarının adı gül adı ilə adlandırılmasına görə qürur duyurdular, ey çiçəklər bəzəyi, gözəllər gözəli, nazlı qərənfil!

Bəs nə üçün birdən - birə belə etibarsız çıxdın, ey çiçəklərin bəzəyi, gözəl qərənfil? Əvvəllər evlər, əllər bəzəyən sən, indi məzarlar bəzəyi oldun. Sevənlərin ürək çırpıntıları ilə bir-birinə dedikləri ilk xoş sözləri eşidə-eşidə gözəllərin əllərində xumarlanan sən, indi necə oldu ki, məzarların üzərində xalığı döndün! Şəhid xanımlarının, ana-bacılarının ürək parçalayan, qəlb yandıran ağrıları, laylalarını dinləməyə necə dözür, necə tab gətirir sənin kövrək leqəklərin?

Əvvəllər səninə nəğmələr, şeirlər qoşulardısı indi bayatılar, laylalar, ağular söylenilir. Əvvəllər bu şeirləri, bu nəğmələri dinləyənlər sevinər, bundan böyük zövq alardılarsa, indi bu bayatıları, bu laylaları dinləyənlər feryad qoparıp, ağ-nalə edərək, öz dərdlərini, ağrı-acısını bildirirlər.

Bununla bəlkə də sən öz sədaqətini, etibarını sübut etdin insanlara. Sübut etdin ki, həm şad günlərinə, həm də bəd günlərində insanların ən etibarlı dostu, həmdəmi olmusan. İnsanların xoşbəxt günlərinin bəzəyi olan sən, kədərlili, acı günlərdə də dərddli insanları tənha buraxmıyaraq onların daim yanında olmaqla onlara təsəlli oldun, onların dərd ortasına çevrildin. Bu ağrıya, bu acıya tək tab gətirə bilmədi sənin kövrək leqəklərin. Ona görə də səni cüt-cüt düzdülər bu məzarların üzərinə. Ona görə cüt-cüt düzdülər ki, bu ağrı, bu acını bir-birinlə bölüşüb ondan təsəlli alalımız, bir-birimizə təsəlli verəsiniz.

● M.HÖKUMƏLİQIZI